

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Problémy středověkých dějin 2 – Městské svazy ve středověku			
Typ předmětu	Povinně volitelný		doporučený ročník / semestr	L
Rozsah studijního předmětu	14p + 14c	hod.	28	kreditů 4
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence	Ne			
Způsob ověření studijních výsledků	Zápočet, zkouška		Forma výuky	Přednáška, cvičení
Forma způsobu ověření studijních výsledků a další požadavky na studenta	<p>Účast na cvičeních, plnění zadaných úkolů, zápočet formou písemného testu a ústní zkoušky.</p> <p>Podmínky pro splnění zápočtového testu: Otázek je 20. Maximální počet bodů je 20, minimum pro splnění je 15 bodů (75%). U otázek typu a), b), c), d) je pouze jedna varianta správná. Další typy otázek jsou zaměřeny na doplnění údaje nebo vysvětlení nějakého termínu.</p> <p>Podmínky pro splnění ústní zkoušky: Student si přinese s sebou ke zkoušce seznam minimálně pěti prostudovaných titulů ze seznamu doporučené literatury. Na základě tohoto seznamu budou formulovány dvě otázky. Použití další publikací, které nejsou v seznamu doporučené literatury uvedeny, musí být konzultovány s vyučujícím.</p>			
Garant předmětu	PhDr. Pavel Smrž			
Zapojení garanta do výuky předmětu	Přednášející, cvičící			
Vyučující				
Přednášky:	PhDr. Pavel Smrž			
Cvičení:	PhDr. Pavel Smrž			
Stručná anotace předmětu	<p>Od poloviny 13. století vzniklo na teritoriu Svaté říše římské několik městských svazů. Jejich počátky vyplývaly ze spolupráce několika měst, která se politickými, ekonomickými, právními a ve výjimečných případech i vojenskými prostředky bránila snahám světských i duchovních vrchností o jejich ovládnutí. Města společnými silami bojovala proti neoprávněně zaváděným mýtům a celním poplatkům na pozemních i vodních cestách, snažila se potírat řádění lapkovských skupin a potlačovat pirátství na Baltském moři. Zástupci městských svazů vystupovali jako významná politická síla při jednání s panovníky Svaté říše římské, s králi Anglie, Dánska, hrabaty z Flander nebo s představiteli řádu německých rytířů v Prusích. V rámci kurzu budou představeny Rýnský městský svaz, Švábský městský svaz, Šestiměstí a Hanza, jejich vnitřní organizace, způsoby komunikace a jejich vztahy s panovníky Svaté říše římské a se světskými a duchovními vrchnostmi.</p> <p>Přednášky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Počátky měst ve Svaté říši římské 2) Neklidné 13. století a předpoklady pro formování městských svazů 3) Rýnský svaz 4) Švábský svaz 5) Šestiměstí 6) Hanza 7) Panovníci Svaté říše římské a jejich vztah k říšským městům a městským svazům <p>Cvičení:</p> <p>Během cvičení se studenti seznámí a budou pracovat s vybranými prameny k tomuto fenoménu středověkých dějin. V rámci diskuse budou probírány otázky týkající se úlohy měst a jejich obyvatel v rámci středověké společnosti.</p>			
Studijní literatura a studijní pomůcky				

Povinná literatura:

ENGEL, Evamaria: *Die deutsche Stadt des Mittelalters*, München, C.H. Beck 1993, ISBN 3-406-37187-6 1993
 PICKOVÁ, Dana – DRŠKA, Václav: *Dějiny středověké Evropy*, Praha, Aleš Skřivam ml. 2004, ISBN 80-86493-11-3
 ZIMÁK, Alexandr: *Hanza. Obrazy z dějin severského námořního obchodu*, Praha, Libri 2002, ISBN 80-7277-107-8

Doporučená literatura:

BADER, Olaf B.: *Fridrich II. Sicilan na císařském trůně*, Praha, Argo 2016, ISBN 978-80-257-1929-9
 BAUM, Wilhelm: *Císař Zikmund: Kostnice, Hus a války proti Turkům*, Praha, Mladá fronta 1996, ISBN 80-204-0543-7
 BRUNS, Friedrich – WECZERKA, Hugo: *Hansische Handelsstrassen. Atlas*, Köln, Böhlau Verlag 1962
 DOLLINGER, Philippe: *Die Hanse*, Stuttgart, Alfred Kröner 2012, ISBN 978-3-520-37106-5
 ENGEL, Evamaria – JACOB, Frank-Dietrich: *Städtisches Leben im Mittelalter. Schriftquellen und Bildzeugnisse*, Köln, Böhlau 2006, ISBN 3-412-20205-3
 FRIEDLAND, Klaus: *Die Hanse*, Stuttgart, Kohlhammer 1991, ISBN 3-17-010529-9
 FRITZE, Konrad: *Die Hansestadt Stralsund. Die beiden ersten Jahrhunderte ihrer Geschichte*, Schwerin, Petermanken 1961
 HAY, Denys: *Evropa pozdního středověku 1300-1500*, Praha, Vyšehrad 2010, ISBN 978-80-7021-986-7
 MEIER, Dirk: *Bauer, Bürger, Edelmann: Stadt und Land im Mittelalter*. Ostfildern, Thorbecke 2003, ISBN 3-7995-0115-0
 MUNDY, John Hine: *Evropa vrcholného středověku 1150-1300*, Praha, Vyšehrad 2008, ISBN 978-80-7021-927-0
 ISENMANN, Eberhard: *Die deutsche Stadt im Mittelalter 1150-1550. Stadtgestalt, Recht, Verfassung, Stadtrecht, Kirche, Gesellschaft, Wirtschaft*, 2. durgesehene Auflage, Wien, Böhlau Verlag 2014, ISBN 978-3-412-20940-7
 OPLL, Ferdinand: *Fridrich Barbarossa. Císař a rytíř*, Praha-Litomyšl, Paseka 2001, ISBN 80-7185-342-9
 PAGEL, Karl: *Die Hanse*, Braunschweig, Westermann 1983, ISBN 3-14-508879-3
 RAPP, Francis: *Svatá říše římská národa německého. Od Oty Velikého po Karla V.*, Praha-Litomyšl, Paseka 2007, ISBN 978-80-7185-726-6
 SEIBT, Ferdinand: *Karel IV. Císař v Evropě (1346-1378)*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2002, ISBN 80-7106-265-0
 SCHILDHAUER, Johannes: *Die Hanse: Geschichte und Kultur*, Leipzig, Edition Leipzig 1986
 STOOB, Heinz: *Die Hanse*, Wiesbaden, Panorama Verlag 2003, ISBN 3-926642-28-9
 TÖPFER, Bernhard – ENGEL, Evamaria: *Vom staufischen Imperium zum Hausmachtkönigtum. Deutsche Geschichte vom Wormser Konkordat bis zur Doppelwahl von 1314*, Weimar, Hermann Böhlaus 1976
 WERNICKE, Horst: *Die Städtehanse 1280-1418: Genesis-Strukturen-Funktionen*, Weimar, H. Böhlaus Nachfolger 1983
 ZIEGLER, Uwe: *Die Hanse: Aufstieg, Blütezeit und Niedergang der ersten europäischen Wirtschaftsgemeinschaft: Eine Kulturgeschichte von Handel und Wandel zwischen 13. und 17. Jahrhundert*, Bern, Scherz 1994, ISBN 3-502-16900-4

Informace ke kombinované nebo distanční formě

Rozsah konzultací (soustředění)	7	hodin
--	---	--------------

Informace o způsobu kontaktu s vyučujícím

Poměr přímé výuky a samostudia odpovídá charakteru studijního předmětu a použitým výukovým metodám. V kombinované formě studia představuje přímá výuka formou blokových přednášek/cvičení/seminářů přibližně 25% výuky v prezenční formě studia, v nekontaktní části samostudia lze využít individuální elektronické konzultace (zejména e-mail, Skype apod.) a elektronické opory.

Pro předmět je připravena e-learningová studijní opora, která je dostupná na <http://elearning.fp.tul.cz//index.php>.